

Todellisuuden tutkimuskeskuksen yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma

Olemme yhdistyksenä sitoutuneet noudattamaan Esitystaiteen keskuksen yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmaa. Tämä on TTK oman toiminnan näkökulmasta tarkennettu versio Eskuksen suunnitelmasta. Suunnitelma toimii yhdistyksen työpaperina, jossa mainitut tavoitteet ja toimenpiteet käydään läpi vuosittain ennen jokaista yhdistyksen kevätkokousta. Suunnitelma on TTK:n jäsenistön hyväksymä.

Taiteen vapaudesta ja vastuusta

Taiteen vapautteen kuuluu taiteilijan oikeus valita aiheensa, menetelmänsä ja ilmaisemisen tapansa. Taiteen sisältöä ja taiteen moninaisuutta ei tule säädellä ulkopuolelta. Taiteen tekemisen on kuitenkin kunnioitettava ihmisoikeuksia. Taiteella on myös vastuuta yhteiskunnasta, muista eläimistä ja luonnosta. Taiteen tekemisessä on otettava huomioon sen ekologiset, sosiaaliset, taloudelliset ja kulttuuriset vaikutukset.

Yhdenvertaisuuden määritelmä, jota käytämme

Yhdenvertaisuus tarkoittaa kaikkien ihmisten samanarvoisuutta riippumatta sukupuolesta, iästä, etnisestä ja kansallisesta alkuperästä, kansalaisuudesta, kielestä, uskonnosta, yhteiskuntaluokasta, vakaumuksesta, mielipiteestä, koulutustaustasta, vammasta, terveydentilasta, seksuaalisesta suuntautumisesta tai muusta henkilöön liittyvästä syystä.

Ihmisillä tulee olla yhdenvertaiset mahdollisuudet toimijuuteen. Tämä tarkoittaa paitsi yhdenvertaista kohtelua myös ympäristön aktiivista työtä sen edistämiseksi, että tasa-arvon tiellä olevat näkyvät ja näkymättömät esteet tulisivat huomatuiksi ja raivatuiksi pois. Yhdenvertaisuuden periaatteeseen kuuluu tunnistaa sortavat rakenteet ja niiden historiallinen asiayhteys.

Yhdenvertaisuus tarkoittaa myös muunlajisen elämän kunnioitusta, väkivallattomuutta ja eläinoikeuksia. Se on ihmiskeskeisyydestä irti päästämistä: myös muiden kuin ihmisten näkökulman ja intressien tunnistamista. Samalla tavoin kuin ihmisten välisessä yhdenvertaisuudessa, lajiriippumattomasta tasa-arvoa kohti kulkeminen vaatii aktiivista työtä: sortavien rakenteiden tiedostamista ja vastustamista sekä tarkkuutta arkeen ja työhön sisältyvissä eettisissä valinnoissa.

Keitä suunnitelma koskee?

TTK:n piirissä toimivat työntekijät ja yhteistyökumppanit sitoutuvat noudattamaan ja edistämään tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta työssään solmiessaan TTK:n kanssa työ- tai yhteistyösopimuksen.

- Yhdistyksen toimintaa johtaa **hallitus**, joka on TTK:n vuosikokouksen valitsema toimielin. Yhdistyksen hallitukselle asioita valmistelee toiminnanjohtaja ja taiteellinen johtaja yhteistyössä hallituksen puheenjohtajan kanssa. Hallitus huolehtii siitä, että yhdistyksen kirjanpito on lainmukainen ja varainhoito on luotettavalla tavalla järjestetty. Hallitus on avainasemassa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyön mahdollistajana ja huolehtii siitä, että yhdenvertaisuus ja tasa-arvosuunnitelma tarkistetaan vuosittain ja että siinä mainitut toimenpiteet laitetaan käytäntöön.
- **Hallituksen alulle panemat työryhmät ja luottamustoimet** toimivat hallituksen asettamissa rajoissa. Niiden tarkoitus on työskennellä rajatusti yksittäisen hankkeen, tehtävän tai toiminnan parissa. Työryhmiin voi osallistua hallituksen jäseniä, TTK:n jäseniä sekä ryhmän tarkoitukseen liittyviä asiantuntijoita. Työryhmien jäsenten valinnassa ja käytännön toiminnassa on monia mahdollisuuksia toimia yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa edistävällä tavalla.
- **TTK:n johto ja työntekijät** (toiminnanjohtaja, taiteellinen johtaja, tuottaja-tiedottaja ja hanketuottaja) ovat palkkasuhteessa Todellisuuden tutkimuskeskukseen. He toteuttavat työssään TTK:n strategiaa ja toimivat jäsenkokouksissa tehtyjen päätösten mukaisesti. He tekevät suuren osan käytännön ruohonjuuritason työstä, tilanteiden ratkaisemisesta ja viestinnästä. On tärkeää, että he saavat tarvitsemansa koulutuksen, tarvitsemansa tuen ja toisaalta, että heidän omassa työssään toteutuvat lakisääteisesti yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon periaatteet.
 - **Toiminnanjohtajan** työtehtävänä on TTK:n hallinnollinen ja taloudellinen johtaminen, TTK:n edustaminen organisaationa ja toiminnan kokonaisvaltainen kehittäminen yhteistyössä osa-aikaisen taiteellisen johtajan ja yhdistyksen hallituksen kanssa, sekä jäsenistöstä nousevien aloitteiden pohjalta. Toiminnanjohtaja vastaa TTK:n tuotannollisesta suunnittelusta, kehittämisestä ja markkinoimisesta kokonaisuutena. Toiminnanjohtajan työhön kuuluu myös yhdistyksen rahoituspohjan varmistaminen ja uusien rahoituskanavien löytäminen. Toiminnanjohtaja vastaa yhdistyksen työntekijöiden työsopimuksista sekä sopimuksista yhteistyötahojen kanssa. Toiminnanjohtaja toimii yhdistykselle palkattujen työntekijöiden lähiesihenkilönä.
 - **Taiteellisen johtajan** päätehtävä on TTK:n pääohjelmiston valitseminen sekä tähän liittyvä organisointi- ja tiedotustyö. Taiteellinen johtaja tukee pääohjelmistoon valittujen työryhmien taiteellista tutkimusta tarpeen mukaan. Taiteellisen johtajan tehtäviin kuuluu myös tilausesityksiin, julkaisutoimintaan ja tiedottamiseen liittyviä tehtäviä sekä TTK:n edustamiseen, edunvalvontaan ja tulevaisuuden suunnitteluun liittyviä tehtäviä.
 - **Tuottaja-tiedottaja** vastaa pääohjelmiston ja mahdolloman esityksen residenssin tuotannollisista tehtävistä ja tiedotuksesta sekä verkkosivujen ja sosiaalisen median päivittämisestä ja hanketiedotuksesta yhdessä

hanketuottajan kanssa. Tuottaja-tiedottaja osallistuu yhdistyksen toiminnan kehittämiseen.

- **Hanketuottaja** vastaa hankkeiden koordinoimisesta yhdessä toiminnanjohtajan kanssa. Hän on vastuussa tuotannollisista tehtävistä ja tiedotuksesta sekä verkkosivujen ja sosiaalisen median päivittämisestä ja hanketiedotuksesta yhdessä TTK:n tuottajan kanssa.
- **TTK:n jäsenet** vastaavat omasta toiminnastaan ja tietävät sitoutuvansa Turvallisemman tilan periaatteisiin saapuessaan TTK:n tilaisuuksiin aina kunkin tapahtuman kontekstissa.
- **Esityksiin, hankkeisiin ja kursseille osallistujat ja yleisö** osallistuvat toimintaan joko pitempiaikaisesti tai yksittäisiin tilaisuuksiin. Jokainen osallistuja vastaa omasta toiminnastaan TTK:ssa, mutta on myös tärkeää, että he tietävät sitoutuvansa Turvallisemman tilan periaatteisiin saapuessaan TTK:n tilaisuuksiin aina kunkin tapahtuman kontekstissa.
 - Yleisöt ovat joukko ihmisiä, joilla ei välttämättä ole suoraa suhdetta Todellisuuden tutkimuskeskukseen, mutta jotka saattavat vierailta tai osallistua tilaisuuksiin. Heillä on kaikista vähiten vaikutusmahdollisuuksia ja tietoa TTK:n toiminnasta. Onkin tärkeää miettiä, miten satunnainen kävijä voisi aktiivisesti sitoutua omalta osaltaan vähintään Turvallisemman tilan periaatteisiin.

Yhdenvertaisuussuunnitelman yleiset periaatteet ja toimenpiteet

1. **Syrjimättömyys:** Haluamme luoda olosuhteita, joissa erilaiset ihmiset voivat asettua yhdenvertaiseen asemaan mielekkäällä tavalla. Tuomitsemme suoraan syrjivän käytöksen ja puutumme syrjintään ja asiattomaan käytökseen konkreettisin toimin.
 - **Ikä**
TTK:ssa tunnustetaan eri-ikäisten ihmisten kokemus ja osaaminen. TTK:n työntekijöitä ei aseteta eri asemaan iän, kokemuksen tai perheenhuoltovelvollisuuksien perusteella. Eri-ikäiset ihmiset otetaan huomioon mahdollisuuksien mukaan osallistujina TTK:n esitys- ja kurssiohjelmistoa suunniteltaessa.
 - **Sukupuoli, sukupuolen identiteetti ja sukupuolen ilmaisu**
Sukupuolella tarkoitetaan henkilön omaa kokemusta sukupuolestaan. TTK:n toiminnassa kunnioitetaan kaikkien itsemäärittelyoikeutta. Eskuksen tilat ovat sukupuolineutraaleja.
 - **Seksuaalinen suuntautuminen**
TTK:ssa ymmärretään seksuaalinen suuntautuminen moninaisena. TTK:n toiminnassa edistetään tietoisesti sallivaa ja avointa ilmapiiriä, ja eri seksuaaliset suuntaukset nähdään yhdenvertaisina.
 - **Uskonto, vakaumus ja mielipide**

TTK:ssa kunnioitetaan erilaisia elämäntapoja ja -arvoja sekä uskonnollisia vakaumuksia. Ketään ei syrjitä näiden arvojen ja vakaumusten vuoksi, mutta niillä perusteltavaa syrjivää käytöstä ei myöskään sallita.

- **Kansallinen tausta, kansallisuus ja kieli**

TTK:n toiminnassa rasismi on kiellettyä. TTK pyrkii aktiivisesti tunnistamaan ja puuttumaan rasismiin. TTK viestii pääsääntöisesti suomeksi ja englanniksi.

- **Toimintakyky ja terveydentila**

TTK ei syrji ketään vamman tai terveydentilan perusteella. Ihmisten kohtelu on yhdenvertaista ja asiallista, oli sitten kyse psyykkisestä tai fyysisestä sairaudesta tai vammasta. Henkilökuntaan kuuluvilla ja toimintaan osallistuvilla on oikeus itse päättää, mitä he kertovat muille terveydentilastaan tai vammastaan. TTK:n toimitilat Esitystaiteen keskuksella ovat osittain esteettömiä". [Ks. tarkemmat saavutettavuustiedot.](#)

- **Sosioekonominen asema**

TTK:n toiminnassa on pyritty mahdollistamaan myös vähävaraisten ihmisten mahdollisuus osallistua toimintaan. TTK:n esityksissä on käytössä eri hintaisia lippuja. TTK:lla on myös maksuttomia esityksiä, yleisötilaisuuksia ja kursseja.

Toimenpide: Nimeämme kaikessa toiminnassa vastuuhenkilön, johon voi ottaa yhteyttä ongelmatilanteissa. Vastaavan henkilön yhteystiedot laitetaan esille verkkosivuillemme. Yhteyshenkilö nimetään ja ilmoitetaan erikseen kullekin työryhmälle tai uudelle työntekijälle heidän aloittaessa työskentelyn TTK:n kanssa. Tämä koskee TTK:n henkilökunnan ja hallituksen lisäksi myös ohjelmistoa, hankkeita ja kurssitoimintaa.

2. **Anti-rasismi:** Teemme töitä rakenteellisen rasismin seurauksia vastaan. Pyrimme tiedostamaan TTK:n valkoisuuden ja tekemään aktiivisesti töitä etuoikeusiemme tiedostamisessa.

Toimenpide: Koulutamme TTK:n henkilöstöä ja jäsenistöä antirasistiseen toimintaan 2023 aikana. Kehitämme keinoja, joilla voimme saavuttaa paremmin jäseniä erilaisista taustoista.

3. **Moninaisuus ja moniäänisyys:** Tarkoituksemme on luoda taiteilijakollektiivi, jossa lähtökohdat luoda taidetta ja osallistua toimintaamme olisivat mahdollisimman tasavertaiset erilaisista taustoista tuleville ja erilaisilla toimintatavoilla työskenteleville taiteen tekijöille ja taiteen kokijoille ja yleisöille. Luomme rakenteita ja olosuhteita erilaisten ihmisryhmien äänten kuuluvuuden parantamiseen luomalla mahdollisuuksia tämän ajatuksen pohjalta.

Toimenpide: TTK tarjoaa tuotantoresursseja jäsenten lisäksi myös avoimen haun kautta (Mahdottoman esityksen residenssi). Taiteellisen johtajan työsuhde on määräaikainen, jolloin TTK:n ohjelmiston valinnasta vastaava henkilö vaihtuu säännöllisesti ja valta ei keskity vain yhdelle ihmiselle. Taiteellinen johtaja vuosina 2021-2023 on Julius Elo. TTK:n vuoden 2025 ohjelmistohakun teemana on saavutettavuus. Etsimme ohjelmistohakua varten toimintamme ulkopuolisen kuraattorin, joka voi tuoda uusia näkökulmia TTK:n

ohjelmistoon. TTK:n hanke- ja kurssitoiminnan kautta lisäämme toimintamme osallisuuden mahdollisuutta laaja-alaisesti.

4. **Itsereflektio:** Tiedostamme, että olemme keskeneräisiä ja monin osin alussa siinä työssä, mitä haluamme saavuttaa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskysymyksissä. Pyrimme aktiivisesti kehittämään ja korjaamaan toimintaamme.

Toimenpide: TTK:n tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma tarkistetaan vuosittain jäsenistön kevätkokousta edeltävässä hallituksen kokouksessa. Käymme keskusteluja nykytilanteesta ja tähän astisten toimien toteutumisesta, jonka jälkeen päivitämme yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmamme ajankohtaiseksi luomalla toimintaohjeet jälleen seuraavalle kaudelle.

5. **Sosiaalinen ja taloudellinen kestävyys:** Resurssien puute aiheuttaa usein haasteita tasapuolisuuden ja yhdenmukaisuuden noudattamiseen sekä siihen, että prosesseihin olisi varaa ottaa niiden tarvitsema aika. Koemme tärkeänä, että TTK:lla ei työskennellä kenenkään hyvinvoinnin ja jaksamisen kustannuksella, ja että käytämme käytössämme olevia resursseja reiluun työllistämiseen. On tärkeää huomioida taiteilijoiden monet elämäntilanteet ja monenlaiset taustat, kun osallistetaan ihmisiä toimintaan.

- **Työntekijöiden tasa-arvo**

TTK edistää kaikkien sukupuolten tasapuolista sijoittumista erilaisiin tehtäviin sekä luo heille yhtäläiset mahdollisuudet uralla etenemiseen. Työntekijöillä tulee olla yksilöllisten kykyjensä mukainen mahdollisuus uralla etenemiseen. Sukupuoli ei saa olla määrittävä tekijä esimerkiksi koulutukseen pääsyyllä.

- **Tasa-arvoinen palkkaus**

TTK edistää sukupuolten välistä tasa-arvoa työehdoissa, erityisesti palkkauksessa.

Toimenpide: Noudatamme Teatterialan työehtosopimusta. TTK:lla on työterveyshuolto työntekijöilleen ja tarvittaessa järjestetään työnohjausta. Työnantajana TTK tukee yksityiselämän ja työn yhteensovittamista mm. mahdollistamalla joustavat työajat ja etätyömahdollisuuden.

6. **Ekologinen kestävyys ja muunlajisen elämän huomioiminen:** On tärkeää, että teemme osamme ilmastonmuutoksen vastaisesta työstä ja luonnon monimuotoisuuden suojelussa. Koska ekokriisi vaikuttaa maailmanlaajuisesti eniten juuri heikko-osaisimpiin ja muunlajisiin, vievät ympäristöyställiset valinnat globaalisti yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa eteenpäin. Tunnistamme kaikki eläimet itseisarvoisina olentoina, joiden hyvä tulee ottaa huomioon asioissa, jotka vaikuttavat niihin. Teemme töitä väkivallattoman yhteiskunnan eteen. Tiedostamme yhteiskuntamme ja taiteen tekemisen rakenteiden ihmiskeskeisyyden ja haemme aktiivisesti myös uudenlaisia tekemisen tapoja.

Toimenpide: Laadimme TTK:lle ekologisen suunnitelman. Todellisuuden tutkimuskeskuksen järjestämien tilaisuuksia tarjoilut ovat vegaanisia. Jos taiteellisiin prosesseihin otetaan mukaan eläimiä, niillä on oikeus elämään ja hyvään kohteluun.

7. **Palautte:** Kaikkia yksilöllisiä tarpeita on mahdotonta ennakoida ja siksi yhdenvertaisten mahdollisuuksien luominen ei tarkoita vain edellä mainittujen ominaisuuksien huomioimista. TTK ottaa huomioon työntekijöiden sekä TTK:n toimintaan osallistuvien henkilöiden esittämät tarpeet ja palautteen koskien yhdenvertaista kohtelua.